

INFORMOVANÝ SOUHLAS PACIENTA S VÝKONEM

Cystoskopie

Vážená paní/pane,

Při vyšetření v urologické ambulanci nebo při konziliárním vyšetření na odděleních v Chrudimské nemocnici, vzhledem k Vašemu onemocnění, Vám byl doporučen endoskopický operační výkon – cystoskopie.

Před operačním výkonem budete ošetřujícím lékařem/operátorem informováni o tom, proč se výkon bude provádět, o způsobu provedení, možných komplikacích a následcích. Tento materiál by Vám měl podat základní informace, které by prohloubily Vaše vědomosti o plánovaném výkonu a dále by měl být návodem k případným dotazům na ošetřujícího lékaře/operátora.

Anatomie

Cystoskopie je endoskopický výkon, který slouží k diagnostice a léčbě onemocnění močového měchýře. Močový měchýř je dutý orgán, který je umístěn nad sponou stydkou. Je vlastně pokračováním močového ústrojí a slouží jako rezervoár moče. Dalším pokračováním močových cest je močová trubice.

Typy onemocnění

Cystoskopie je u pacientů navrhována z důvodu podezření na onemocnění močového měchýře, jeho hrdla, zadní močové trubice, onemocnění prostaty. Onemocnění mohou být buď funkční povahy, zánětlivá nebo nádorová, ale i jiná.

V některých případech je rovněž nutné prohlédnout močovou trubici - uretroskopii. Výkon se obvykle provádí při cystoskopii.

O druhu onemocnění močového měchýře Vás informuje vyšetřující urolog.

Předoperační příprava

Týden před výkonem je nutné vysadit léky, které snižují krevní srážlivost /acylpyrin, anopyrin, superpyrin, aspirin, aspro, aspergic, pelentan, warfarin, pelentanette, godasal, tabren atd/, pokud tak nelze musí se pacient převést na nízkomolekulární heparin. Tuto léčbu zajistí praktický lékař.

Před výkonem je nutné dbát na zvýšenou hygienu zevního genitálu.

Zvláštním přípravu vyžadují pacienti, kteří mají výkon v celkové anestézii - to jak pacienti ležící na odděleních nemocnice nebo pacienti, kteří jsou v celkové anestézii ošetřeni ambulantně.

Poslední jídlo je lehká večeře před výkonem, pacient však může pít. Ráno nejí a nepije. Pokud pacient přichází k cystoskopii v ambulantní anestézii, přichází před 1/2 7 hodinou do urologické ambulance a je odveden sestrou nebo jinou pověřenou osobou na dospávací pokoj, který je umístěn ve 2. patře proti traktu operačních sálů. Zde je předán anesteziologické sestře. Lékař-anesteziolog určuje druh přípravy pacienta před podáním narkózy při cystoskopii.

Popis operace

Vlastní cystoskopie se provádí pomocí neohebného rigidního nástroje, který má podstatně lepší vyšetřovací a léčebné možnosti, než ohebné - flexibilní nástroje. Proto se provádí nejčastěji. V některých případech u mužů, pokud s tímto vyšetřením pacient souhlasí, se provádí vyšetření i léčebné ošetření flexibilním nástrojem, který má výhody v tom, že je tenký a minimálně dráždí močovou trubici. Nástroje jsou vybaveny dokonalým optickým systémem a obraz je přenášen na monitor.

Nejdříve se provede ošetření zevního genitálu antiseptickými roztoky, které hubí mikroorganismy (nutno informovat ošetřujícího lékaře na event. přecitlivost - alergii k těmto přípravkům). Je nutné, aby pacient informoval lékaře a sestru o případné přecitlivělosti - alergii na dezinfekční přípravky. Po tomto ošetření s v některých případech aplikuje znečitlivující gel do močové trubice, který zároveň slouží jako lubrikans pro snadnější zavedení nástroje. Cystoskop je zaváděn přes zevní ústí močové trubice, močovou trubici až do močového měchýře. Nástroj je napojen na přívod sterilní plnicí tekutiny, která následně proudí do močového měchýře a orgán se tím rozvíjí. Tím je usnadněné prohlédnutí dutiny močového měchýře. Přístrojem je zaveden optický systém a močový měchýř je postupně prohlížen. Pokud není pacient v celkové anestézii může průběh výkonu sledovat na monitoru. Podle nálezu v močovém měchýři je určen i léčebný výkon. V některých případech, to i bez usnutí pacienta je nutný odběr materiálu ze stěny močového měchýře pro histologické vyšetření. Výkon se provádí drobnými kleštičkami a pacient tento zákrok i když je při vědomí prakticky necítí.

Někdy je i nutná sondáž močovodu, což pacient většinou necítí.

Komplikace

Ty se občas vyskytují na všech urologických pracovištích .

A/ Operační komplikace

Pro zúžení močové trubice nelze nástroje zavést. Nález je nutné řešit buď postupným rozšiřováním močové trubice nebo vnitřním rozříznutím této zúžení. Potom lze v cystoskopii pokračovat.

Při chorobném postižení močové trubice může dojít k její poranění, eventuálně poškození celé stěny močové trubice. Nález se obvykle řeší bez nutnosti otevřené operace, která je však ve výjimečných případech nutná.

Poranění a proděravění stěny močového měchýře, která je chorobně změněná. Poranění může buď pronikat do dutiny břišní, kde se hromadí tekutina, která je napouštěna do močového měchýře, nebo mimo dutinu břišní, kde část tekutiny uniká do prostoru před močový měchýř. V prvním případě je většinou nutná otevřená operace s toaletou dutiny břišní a zašitím praskliny v močovém měchýři. Ve druhém případě se často prasklina v močovém měchýři zahojí na zavedené cévce do močového měchýře. V ostatních případech je nutná otevřená operace s vypuštěním nahromaděné tekutiny a zajištění antibiotiky. Rovněž je nutná na určitou dobu zavedená cévka do močového měchýře.

Krvácení ze stěny močové trubice a ze stěny močového měchýře, které v některých případech znemožní pokračování ve výkonu, který je nutné odložit. Pacient po tuto dobu má obvykle zavedenou cévku a je léčen léky. Po odeznění krvácení se výkon opakuje.

B) Pooperační komplikace

Po výkonu často dochází ke krvácení do moče, které však většinou rychle odezní. V některých případech je krvácení větší a neustupující. Tato situace vyžaduje většinou cystoskopickou revizi a úpravu stavu.

Po cystoskopiích a jiných endoskopických výkonech se občas vyskytují záněty močových cest s nutností léčby antibiotiky, která se někdy užívají v prevenci vzniku zánětů. V některých případech může nastat i celková zánětlivá reakce na místní zánět-sepse, což již je závažný stav, který vyžaduje intenzivní léčbu.

U mužů může nastat po výkonu i zánět zevního genitálu.

Pocit na zvracení či zvracení (většinou přisuzovány narkóze a jejímu odeznívání).

Tyto obtíže by měly pozvolna odeznívat. Pooperačním průběhu pozvolna vymizí.

C) Ostatní možné komplikace plynoucí z onemocnění, které má pacient již před operací či rizikovosti pacienta (dechové obtíže, poruchy srdečního rytmu, vysoký krevní tlak, zánět žil dolních končetin, plicní embolie, srdeční infarkt, mozková příhoda).

Průběh hospitalizace

Doba hospitalizace je v průměru třídní. V případě výkonu v ambulantní anestézii je několikahodinová. U diagnostických výkonů je v případě nálezu v močovém měchýři nádory, konkrementy nebo zúžení moč. trubice nutnost tyto patologické nálezy v jedné narkóze řešit, a to může dobu hospitalizace prodloužit. Na možnost výskytu těchto nálezů je pacient upozorněn před počátkem hospitalizace. Pacient je po operaci v případě nekomplikovaného výkonu bez větších potíží, mohou se vyskytnout obtíže při močení, které jsou tlumeny podáváním analgetik, eventuálně antibiotik. V případě nálezu v močovém měchýři je někdy nutné zavedení močové cévky na dobu odpovídající rozsahu provedeného výkonu při cystoskopii. Z těchto důvodů se může doba hospitalizace prodloužit.

Domácí péče

Vyžaduje fyzické šetření pacienta bez namáhavého cvičení či přetěžování, pitný režim a užívání doporučených léků. O tom Vás informuje při propuštění ošetřující urolog. Upozorňujeme Vás, že při výskytu jakékoliv komplikace, je nutno se dostavit na urologickou ambulanci naší nemocnice ke kontrolnímu vyšetření.

Alternativy výkonu

Jako je UZ, CT jsou nedokonalé a tento výkon je nenahraditelný.

Vážená paní/pane,

naše stručná informace jistě nemůže být vyčerpávající. Ptejte se proto, prosím, svého ošetřujícího lékaře (eventuálně operátora/anesteziologa) na všechno, co Vás ve vztahu k ambulantnímu výkonu zajímá.

Ujišťujeme Vás, že učiníme vše proto, aby váš výkon proběhl bez komplikací.

PROSÍME, PTEJTE SE NA VŠECHNO, CO SE VÁM ZDÁ DŮLEŽITÉ!

Přejeme Vám, ničím nekomplikovaný pobyt v našem zdravotnickém zařízení.

Pacient/ka: ..... RČ: ..... Oddělení: .....

Bytem: .....

Zákonný zástupce/opatrovník: ..... RČ: .....

Bytem: .....

Podpisem tohoto dokumentu prohlašuji, že po dostatečném čase na rozmyšlenou s doporučeným výkonem po podrobném vysvětlení lékaře **výslovně souhlasím** a jsem si vědom/a všech možných rizik souvisejících s navrženým postupem. Jsem si vědom/a rovněž toho, že určitá rizika existují při každé léčbě, a že je nelze vždy a přesně určit.

Lékař mě v pohovoru podrobně seznámil s mým zdravotním stavem a s potřebností doporučeného výkonu, byl/a jsem informován/a a poučen/a o možnosti vzniku i výjimečně se vyskytujících závažných komplikací souvisejících s doporučeným výkonem a i přesto s tímto výkonem **výslovně souhlasím**. Též jsem byl/a informován/a o možných variantách zákroku, jeho následcích a komplikacích.

Byl/a jsem rovněž podrobně poučen/a o možných důsledcích odmítnutí souhlasu s doporučeným výkonem. Dále potvrzuji, že mi byla dána možnost klást lékaři jakékoli, byť i nejbanálnější (nejjednodušší) dotazy související s doporučeným výkonem a lékař všechny mé dotazy srozumitelně zodpověděl, přičemž nyní nemám již žádné další otázky.

Jsem si rovněž vědom/a toho, že provedení doporučeného výkonu mohou podstoupit i v jiném zdravotnickém zařízení.

Dále potvrzuji, že jsem lékaři nezamlčel/a žádné mně známé údaje o mém zdravotním stavu. Jsem si vědom/a, že zamlčení jakýchkoliv údajů o mém zdravotním a sociálním stavu, by mohlo nepříznivě ovlivnit moji léčbu, či ohrozit mé okolí, zejména rozšířením přenosné choroby. Potvrzuji rovněž, že mě lékař předem poučil o právu nebýt informován/a o mém zdravotním stavu a o potřebných výkonech.

Podpisem tohoto dokumentu prohlašuji, že se cítím dostatečně poučen/a, po psychické a fyzické stránce se cítím zcela způsobilý/á podepsat tento dokument, chápu právní význam tohoto dokumentu, plně mu rozumím a podepisuji jej zcela vážně a bez výhrad, ze své vlastní svobodné vůle.

Současně prohlašuji, že v případě výskytu neočekávaných komplikací, vyžadujících neodkladné provedení dalších zákroků nutných k záchraně mého života nebo zdraví souhlasím s tím, aby byly provedeny veškeré další potřebné a neodkladné výkony nutné k záchraně mého zdraví. V případě potřeby souhlasím i s podáním nezbytné transfuze krve.

Podpis pacienta/zákonného zástupce/opatrovníka*: .....

Já, níže podepsaný(á), MUDr. ...., potvrzuji, že pacient(ka)/zákonný zástupce/opatrovník * byl(a) podrobně seznámen(a) se zdravotním stavem a s doporučeným výkonem a byl(a) informován(a) o možných komplikacích spojených s tímto výkonem, včetně všech důsledků odmítnutí tohoto výkonu.

V Chrudimi dne: ..... v .....hod. Podpis lékaře: .....

Jmenovka a podpis svědka: .....

* nehodící se škrtněte